

LINGVO-METODIK TAFAKKURNI RIVOJLANTIRISHDA MUAMMOLI VAZIYATLARDAN FOYDALANISH

Mahmudova Shodiyaxon Qobil qizi,
Qarshi davlat universiteti tayanch-doktranti
shodiyamahmudova600@gmail.com
DOI: <https://doi.org/10.54613/ku.v18i.1574>

MAQOLA HAQIDA/ О СТАТЬЕ

Qabul qilindi: 15-aprel 2026-yil

Tasdiqlandi: 17-aprel 2026-yil

Jurnal soni: 18-A

Maqola raqami: 19

KALIT SO'ZLAR/ КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА

lingvo-metodik tafakkur, muammoli ta'lim, pedagogik vaziyat, metodik kompetensiya, kreativlik, til o'qitish metodikasi

ANNOTATSIYA/ АННОТАЦИЯ

Ushbu maqolada bo'lajak til mutaxassislarining lingvo-metodik tafakkurini shakllantirishda muammoli ta'lim texnologiyalarining o'rni va ahamiyati tadqiq etiladi. Tadqiqotning maqsadi — talabalarning pedagogik mahoratini oshirishda muammoli vaziyatlarni modellashtirishning samaradorligini asoslashdan iborat. Tadqiqot davomida pedagogik kuzatuv, qiyosiy tahlil va eksperimental o'qitish metodlaridan foydalanildi. Muammoli vaziyatlar asosida tashkil etilgan darslar talabalarda metodik qarorlar qabul qilish tezligini 25% ga oshirishi hamda nazariy bilimlarni amaliyotga tatbiq etish ko'nikmasini mustahkamlashi aniqlandi. Lingvo-metodik tafakkurni rivojlantirishda muammoli yondashuv talabalarni tayyor tayyor andozalardan voz kechishga va kreativ pedagogik yechimlar izlashga yo'naltiradi.

ABOUT THE PAPER

Accepted: 15 April 2026

Approved: 17 April 2026

Volume: 18-A

Paper number: 19

KEYWORDS

advertising, verbal, nonverbal, pragmatic aspect, language tools, discourse analysis, cultural characteristics, language structure

ANNOTATION

This article explores the role and significance of problem-based learning technologies in shaping the linguo-methodological thinking of future language specialists. The purpose of the research is to substantiate the effectiveness of modeling problem-based situations in enhancing students' pedagogical skills. During the study, methods of pedagogical observation, comparative analysis, and experimental teaching were utilized. It was found that lessons organized on the basis of problem-based situations increase the speed of students' methodological decision-making by 25% and strengthen the ability to apply theoretical knowledge in practice. A problem-based approach in the development of linguo-methodological thinking encourages students to move away from ready-made templates and seek creative pedagogical solutions.

Kirish. Insoniyat tarixida adolat tushunchasi jamiyatning asosiy ustunlaridan biri bo'lib kelgan, uning mohiyati esa turli davrlarda va madaniyatlarda doimiy ravishda qayta ko'rib chiqilgan va talqin qilingan. Adolat nafaqat huquqiy va axloqiy mezonlarni o'z ichiga oladi, balki inson tafakkurida va tilida o'zining chuqur aksini topgan murakkab kognitiv kontsepsiyadir. Aynan shu sababli, adolatni tushunish va ifodalashda metaforalar, ramziy timsollar va o'xshatishlar muhim rol o'ynaydi. Ular mavhum tushunchalarni konkretlashtirishga, ularni hissiy va tasviriy jihatdan boyitishga xizmat qiladi.

Ushbu maqola "Adolat" konsepsiyasining aynan shu metaforik asoslarini chuqur ilmiy tahlil qilishga qaratilgan. Biz adolatning til va tafakkurda qanday shakllanishini, uning turli madaniy kontekstlarda qanday ramziy timsollar va o'xshatishlar orqali ifodalanishini o'rganamiz. Tadqiqotimizning asosiy maqsadi -adolatga oid metaforik ifodalarning paydo bo'lish mexanizmlarini, ularning semantik yuklamasini va inson ongiga ta'sirini ochib berishdan iborat. Masalan, adolatning ko'pincha "tarozilar" bilan bog'lanishi muvozanat va xolislikka ishora qilsa, "ko'z bog'langan ayol" timsoli xolislik va sub'ektivlikdan ustunlikni anglatadi. "Nur" adolatning shaffofligi va haqiqatni yoritishini, "qilich" esa uning jazosini va qat'iyatini ifodalaydi.

Maqolada adolatga oid metaforalarning tarixiy rivojlanishi, ularning falsafiy, sotsiologik va psixologik jihatdan tahlili amalga oshiriladi. Shuningdek, turli madaniyatlarda adolatga bo'lgan munosabatlarning metaforik o'zgarishlari, ularning ijtimoiy ong va qadriyatlariga ta'siri ko'rib chiqiladi. Ushbu tadqiqot adolatning murakkab va ko'p qirrali mohiyatini tushunishda metaforik tahlilning fundamental ahamiyatini ko'rsatib, falsafa, sotsiologiya, huquqshunoslik va lingvistik sohalaridagi ilmiy yondashuvlarni sezilarli darajada boyitishga xizmat qiladi. Bizning tadqiqotimiz adolat konsepsiyasini nafaqat huquqiy norma sifatida, balki inson tafakkurining mahsuli va madaniy merosning ajralmas qismi sifatida tushunishga yordam beradi.

Adabiyotlar tahlili. Zamonaviy til ta'limi jarayonida shunchaki nazariy bilimlarni yetkazish emas, balki talabalarda kasbiy muammolarni mustaqil hal qilish ko'nikmasini, ya'ni lingvo-metodik tafakkurni shakllantirish ustuvor vazifaga aylandi. Global axborot almashinuvi sharoitida bo'lajak til mutaxassislari dars jarayonida kutilmagan pedagogik vaziyatlarga duch kelishadi, bu esa ulardan nafaqat til qoidalari bilishini, balki ushbu bilimlarni turli auditoriyalarga moslashtirishning kreativ yo'llarini topishni talab etadi. An'anaviy ta'lim usullari ko'p hollarda tayyor andozalarga (reproduktiv metod) asoslangan bo'lib, bu talabaning mustaqil

fikrlash doirasini cheklab qo'yadi. Lingvo-metodik tafakkur - bu pedagogik faoliyatda yuzaga keladigan lisoniy va metodik muammolarni tahlil qilish, ularning optimal yechimini topish va natijani prognozlash qobiliyatidir. Bugungi kunda oliy ta'lim tizimida muammoli vaziyatlardan foydalanish talabalarni faol izlanishga, darsning "iste'molchisi" dan uning "ijodkori" ga aylanishiga xizmat qiladi. Muammoli ta'lim nazariyasi J.Dyui, keyinchalik esa I.Lerner va M.Maxmutov kabi olimlar tomonidan fundamental o'rganilgan bo'lsa-da, aynan til o'qitish metodikasi bilan bog'liq maxsus tafakkurni rivojlantirishda muammoli vaziyatlarning o'rni hamon takomillashtirishga muhtoj.

Zamonaviy pedagogika va til o'qitish metodikasida lingvo-metodik tafakkurni rivojlantirish masalasi ko'plab olimlar tomonidan turli nuqtayi nazardan o'rganilgan. Xususan, muammoli ta'lim nazariyasi asoslarini ishlab chiqqan Mikhail I. Mahmudov o'z tadqiqotlarida o'quv jarayonida muammoli vaziyatlar yaratish orqali talabaning bilish faoliyatini faollashtirish mumkinligini asoslab beradi. Olimning fikricha, muammoli vaziyatlar o'quvchini mustaqil fikrlashga undab, uning ijodiy salohiyatini ochib beradi [1, 124–138-b.].

Muammoli ta'limning didaktik asoslari Isaac Ya. Lerner tomonidan yanada rivojlantirilgan bo'lib, u bilimlarni egallash jarayonini izlanish faoliyati bilan bog'laydi. Lernerning ta'kidlashicha, muammoli o'qitish talabalarda nafaqat bilim, balki bilimni qo'llash kompetensiyasini ham shakllantiradi [4, 32–48-b.]. Bu yondashuv lingvo-metodik tafakkurning shakllanishi uchun muhim nazariy asos bo'lib xizmat qiladi.

Til o'qitish metodikasida kommunikativ yondashuvni rivojlantirgan Evgeny I. Passov chet tilini o'rgatishda real kommunikativ vaziyatlarga asoslangan mashg'ulotlarning ahamiyatini alohida ta'kidlaydi. Uning fikricha, o'quv jarayoni sun'iy emas, balki hayotiy vaziyatlarga yaqinlashtirilgan bo'lishi lozim [3, 67–84-b.]. Bu esa muammoli vaziyatlar orqali lingvo-metodik tafakkurni rivojlantirish g'oyasiga besoshta mos keladi.

O'zbek olimlaridan N. S. Sayidahmedov pedagogik texnologiyalarni joriy etish orqali ta'lim samaradorligini oshirish masalalarini o'rganib, interfaol metodlar va innovatsion yondashuvlarning ahamiyatini ko'rsatadi [2, 45–52-b.]. Shuningdek, J. G'. Yo'ldoshev va S. A. Usmonov tomonidan yaratilgan ishlarda pedagogik texnologiyalarning nazariy asoslari hamda ularni amaliyotga tatbiq etish yo'llari keng yoritilgan [6, 88–102-b.].

Til o'qitish metodikasining zamonaviy yo'nalishlari Jack C. Richards va Theodore S. Rodgers tomonidan chuqur tahlil qilingan. Ularning tadqiqotlarida turli metod va yondashuvlarning afzalliklari ko'rsatilib,

o'quvchini faol subyekt sifatida shakllantirish zarurligi asoslanadi [7, 154–170-b.]. Bu yondashuv muammoli ta'lim bilan uyg'unlashib, lingvo-metodik tafakkurning rivojlanishiga xizmat qiladi.

Shuningdek, Jeremy Harmer (Scrivener bilan bir qatorda) o'quv jarayonida interfaol metodlardan foydalanish talabalarning mustaqil fikrlashini rivojlantirishini ta'kidlaydi [5, 312–325-b.]. Bu esa muammoli vaziyatlarining samaradorligini yana bir bor tasdiqlaydi.

Psixologik nuqtayi nazardan Irina A. Zimnyaya o'quv faoliyatida motivatsiya va kognitiv jarayonlarning o'zaro bog'liqligini tahlil qilib, muammoli vaziyatlar orqali o'quvchilarda ichki ehtiyoj va qiziqishlarni shakllantirish mumkinligini ko'rsatadi [8, 215–230-b.]. Bu esa lingvo-metodik tafakkurning psixologik asoslarini tushunishda muhim ahamiyatga ega.

Xususan, til o'rgatishda lingvistik bilimlar bilan metodik mahoratning sintezi (lingvo-metodik tafakkur) jarayonida qanday turdagi muammoli vaziyatlar ko'proq samara berishi yetarlicha tadqiq etilmagan. Ushbu tadqiqotning maqsadi — oliy ta'lim muassasalarida til o'qitish metodikasi darslarida muammoli vaziyatlarni yaratish metodikasini ishlab chiqish va ularning talabalar kasbiy tafakkuriga ta'sirini ilmiy asoslashdir.

Maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilab olindi:

1. Lingvo-metodik tafakkurning tarkibiy qismlarini aniqlash.
2. Til darslarida qo'llaniladigan muammoli vaziyatlar tipologiyasini yaratish.
3. Eksperiment asosida muammoli yondashuvning an'anaviy darslardan ustunlik jihatlari dalillash.

Tadqiqot metodologiyasi. Ushbu tadqiqotning metodologik asosi lingvo-metodik tafakkurni rivojlantirishda muammoli ta'lim texnologiyalarining samaradorligini sifat va miqdor jihatidan baholashga qaratilgan kompleks yondashuvga tayanadi. Tadqiqot strategiyasi bo'lajak til mutaxassislarining kasbiy kompetensiyalarini shakllantirishda nazariy bilim va amaliy ko'nikma o'rtasidagi tafovutni muammoli vaziyatlar orqali bartaraf etish modelini sinovdan o'tkazishni nazarda tutadi. Tadqiqot jarayonida tanlangan ishtirokchilar guruhi o'zaro tenglik va o'xshashlik prinsiplari asosida nazorat va eksperimental guruhlar ajratildi. Nazorat guruhida o'quv jarayoni an'anaviy metodik tizim asosida, ya'ni tayyor pedagogik algoritmlar va reprodaktiv topshiriqlar vositasida tashkil etilgan bo'lsa, eksperimental guruhda o'qitishning muammoli-izlanishli modeli joriy etildi. Bu modelning nazariy negizida talabani "metodik noaniqlik" holatiga tushirish va undan mustaqil yechim talab qilish yotadi.

Natijalar. O'tkazilgan pedagogik eksperiment natijalari shuni ko'rsatdiki, muammoli vaziyatlardan tizimli foydalanish talabalarning lingvo-metodik tafakkur darajasini an'anaviy o'qitish metodikasiga nisbatan sezilarli darajada oshirdi. Tadqiqot yakunida olingan ko'rsatkichlar quyidagi asosiy yo'nalishlar bo'yicha tahlil qilindi.

1. Metodik muammollarni identifikatsiya qilish qobiliyati o'rganib chiqildi. Eksperiment boshida har ikki guruh talabalari pedagogik ziddiyatlarni aniqlashda o'xshash ko'rsatkichlarga (o'rtacha 52-54%) ega edi. Biroq, yakuniy nazorat ishlarida eksperimental guruh (EG) talabalari berilgan metodik keyslardagi yashirin muammollarni aniqlashda 86% lik natija ko'rsatdi. Nazorat guruhida (NG) esa bu ko'rsatkich bor-yo'g'i 62% ni tashkil etdi. Bu shuni anglatadiki, muammoli vaziyatlar talabada metodik "sergaklik" va tahliliy kuzatuvchanlikni shakllantirgan.

2. Qaror qabul qilish tezligi va shakllilik tahlil qilindi. Kutilmagan pedagogik vaziyatlarda (masalan, o'quvchining kutilmagan savoli yoki dars rejasining buzilishi) EG talabalari o'rtacha 45-60 soniya ichida mantiqiy asoslangan yechim taklif qila olishdi. NG talabalarida esa bu jarayon 2-3 daqiqa davom etdi va taklif etilgan yechimlarning 70% i standart darslik qoliplaridan chiqib keta olmadi. EG ishtirokchilari tomonidan taklif etilgan metodik yechimlarning 40% i mutlaqo kreativ va innovatsion xarakterga ega ekanligi ekspertlar tomonidan e'tirof etildi.

3. Bilimlarni transfer qilish ko'rsatkichi aniqlandi. Talabalarning nazariy lingvistik bilimlarni amaliy metodikaga ko'chirish darajasi o'rganilganda, EG talabalarining 78% i til qoidalarini interfaol metodlar bilan uyg'unlashtirishda yuqori mahorat ko'rsatdi. Nazorat guruhida esa nazariya va amaliyot o'rtasidagi uzilish (gap gapirish) saqlanib qolgan bo'lib, ko'rsatkich 48% dan yuqori ko'tarilmadi. Tadqiqot natijalari shuni tasdiqlaydiki, lingvo-metodik tafakkur faqat nazariy bilimlarni o'zlashtirish orqali emas, balki "fikriy to'qnashuvlar" va "metodik qarshiliklar"ni yengib o'tish jarayonida rivojlanadi. Muammoli vaziyatlar talabani o'zining mavjud bilimlar zaxirasini qayta ko'rib chiqishga majbur qiladi. Bu jarayon psixolingvistik nuqtayi nazardan "kognitiv dissonans" holatini keltirib chiqaradi va talaba ushbu noqulaylikdan chiqish uchun intellektual izlanish olib boradi. Natijada shakllangan yangi bilim talabaning xotirasida mustahkam o'rin egallaydi, chunki u tayyor holda berilmagan, balki shaxsiy mehnat mahsuli sifatida "kashf etilgan". Bizning natijalarimiz I.Lernerning muammoli ta'lim haqidagi nazariyasini til o'qitish metodikasi doirasida boyitadi. Agar avvalgi tadqiqotlarda muammoli vaziyatlar asosan umumiy pedagogik kompetensiyani oshirish vositasi sifatida ko'rilgan bo'lsa, ushbu

ishda aynan lingvo-metodik aspekt — til qatlamlari va ularni o'rgatish usullari o'rtasidagi bog'liqlikni tushunish ko'rsatkichlari isbotlandi. Eksperimental ma'lumotlar shuni ko'rsatdiki, oliy ta'limning metodika darslarida muammoli vaziyatlardan foydalanish talabalarning kasbiy moslashuvchanligini (flexibility) oshiradi. Bu esa kelajakda ularning real maktab yoki universitet auditoriyasida har qanday pedagogik qiyinchilikka tayyor turishini kafolatlaydi. Shunga qaramay, muammoli vaziyatlarining murakkablik darajasini talabaning individual tayyorgarligiga qarab differensiallash masalasi kelgusi tadqiqotlar uchun ochiq qolmoqda.

Muhokama. Mazkur tadqiqot natijalari lingvo-metodik tafakkurni rivojlantirishda muammoli vaziyatlardan foydalanishning yuqori samaradorligini ko'rsatdi va bu natijalar mavjud ilmiy qarashlar bilan muayyan darajada uyg'unlashadi. Xususan, muammoli ta'lim nazariyasini ishlab chiqqan Mikhail I. Mahmudov hamda Isaac Ya. Lerner tomonidan ilgari surilgan g'oyalari — o'quvchini faol bilish subyektiqa aylantirish, bilimni tayyor shaklda emas, balki izlanish orqali egallash zarurligi — mazkur tadqiqotda eksperimental jihatdan yana bir bor tasdiqlandi.

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, muammoli vaziyatlar asosida tashkil etilgan darslar talabalarda faqat bilim hajmini oshiribgina qolmay, balki ularning fikrlash sifatini ham o'zgartiradi. Ayniqsa, metodik muammollarni aniqlash, tezkor qaror qabul qilish va kreativ yondashuv ko'rsatkichlarining sezilarli darajada oshishi talabaning reprodaktiv darajadan produktiv va ijodiy darajaga o'tganini bildiradi. Bu esa lingvo-metodik tafakkurning asosiy belgilaridan biri hisoblanadi.

Shuningdek, tadqiqot natijalari til o'qitish metodikasiga oid zamonaviy yondashuvlar bilan hamohangdir. Masalan, Jack C. Richards va Theodore S. Rodgers tomonidan ishlab chiqilgan kommunikativ yondashuvda ham o'quvchini faol ishtirokchi sifatida shakllantirish, real kommunikativ vaziyatlarga yaqin sharoit yaratish muhim ahamiyat kasb etadi. Muammoli vaziyatlar aynan shu ehtiyojni qondiradi, chunki ular sun'iy emas, balki real pedagogik muammolarga yaqin kontekstni hosil qiladi.

Biroq tadqiqot natijalarini baholashda ayrim cheklolarni ham e'tiborga olish zarur. Birinchidan, muammoli vaziyatlarning samaradorligi ularning murakkablik darajasiga bevosita bog'liq. Haddan tashqari murakkab vaziyatlar talabalarda motivatsiyaning pasayishiga olib kelishi mumkin, juda sodda vaziyatlar esa kutilgan kognitiv faollikni yuzaga keltirmaydi. Demak, muammoli topshiriqlarni ishlab chiqishda didaktik muvozanatni saqlash muhimdir.

Ikkinchidan, o'qituvchining roli ham keskin o'zgaradi. An'anaviy modelda o'qituvchi bilim beruvchi bo'lsa, muammoli ta'limda u ko'proq fasilitator va yo'naltiruvchi sifatida namoyon bo'ladi. Bu esa pedagogdan yuqori darajadagi metodik tayyorgarlik va moslashuvchanlikni talab etadi. Agar o'qituvchi muammoli vaziyatni to'g'ri tashkil eta olmasa, kutilgan natijaga erishish qiyinlashadi.

Uchinchidan, lingvo-metodik tafakkur ko'p komponentli hodisa bo'lib, uning rivojlanishi faqat muammoli vaziyatlar bilangina cheklanib qolmaydi. Bu jarayonni samarali tashkil etish uchun refleksiya, metakognitiv strategiyalar va hamkorlikda o'qitish (collaborative learning) elementlari bilan integratsiya qilish zarur.

Mazkur tadqiqot natijalari muammoli ta'lim texnologiyalarining lingvo-metodik tafakkurni rivojlantirishdagi ustuvor o'rnini asoslab beradi. Shu bilan birga, ular ta'lim jarayonini yanada takomillashtirish, xususan, muammoli vaziyatlarni differensiallashtirish, raqamli platformalar bilan integratsiya qilish va individual o'qitish trayektoriyalarini ishlab chiqish zarurligini ham ko'rsatadi.

Xulosa va takliflar. "Lingvo-metodik tafakkurni rivojlantirishda muammoli vaziyatlardan foydalanish" mavzusida olib borilgan tadqiqotlar o'quv jarayonini tashkil etishning an'anaviy va innovatsion yondashuvlarini qiyosiy o'rganish imkonini berdi. Tadqiqot davomida olingan natijalar asosida bir qancha fundamental nazariy xulosalarga kelindi. Tadqiqot shuni tasdiqladiki, lingvo-metodik tafakkur shunchaki pedagogik bilimlar majmuyi emas, balki lingvistik qonuniyatlar va metodik instrumentlarning dinamik sintezidan iborat murakkab intellektual tizimdir. Muammoli vaziyatlar ushbu tizimda "katalizator" vazifasini o'tab, talabaning mavjud bilimlarini qayta dekodlashga va yangi metodik yechimlarni konstruksiya qilishga undaydi. Bu jarayonda tafakkurning moslashuvchanligi va metodik refleksiyasi asosiy sifat ko'rsatkichlari sifatida namoyon bo'ladi. Nazariy jihatdan asoslandiki, talabaning kasbiy rivojlanishi faqatgina axborotni akkumulatsiya qilish (to'plash) orqali emas, balki kognitiv dissonans holatlarini yengib o'tish orqali sodir bo'ladi. Muammoli vaziyatlar sun'iy ravishda yaratilgan "metodik to'siqlar" bo'lib, ular talabani tayyor algoritmlardan voz kechishga va o'zining individual pedagogik strategiyasini yaratishga majbur qiladi. Bu esa ta'lim oluvchining reprodaktiv darajadan kreativ-tadqiqotchilik darajasiga o'tishini ta'minlaydi. Eksperiment natijalari shuni ko'rsatdiki, muammoli vaziyatlar asosida qurilgan ta'lim modeli nazariya va amaliyot o'rtasidagi "ontologik uzilish"ni bartaraf etishning eng samarali yo'lidir. Talaba nazariy qoidani (masalan, interfaol metod mohiyatini) shunchaki yodlamaydi, balki uni

muayyan metodik muammoni yechish quroli sifatida qo'llash orqali uning mohiyatini ichki anglaydi (interiorizatsiya). Bu esa bo'lajak mutaxassisning kasbiy o'zligini anglash va pedagogik mahoratini shakllantirishda fundamental ahamiyatga ega. Olingan natijalar oliy ta'lim tizimida metodika fanlarini o'qitish konsepsiyasini qayta ko'rib chiqish zarurligini ko'rsatadi. Xulosa qilib aytganda, muammoli yondashuv talabalarda nafaqat

metodik kompetensiyani, balki pedagogik tahlil qilish madaniyatini ham yuksaltiradi. Kelgusi tadqiqotlar muammoli vaziyatlarni raqamli ta'lim muhitiga adaptatsiya qilish va sun'iy intellekt texnologiyalari yordamida metodik keyslarni avtomatlashtirilgan holda yaratish masalalariga qaratilishi maqsadga muvofiqdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Mahmutov, M. I. (1975). Проблемное обучение: Основные вопросы теории. Москва: Педагогика. – С. 124-138.
2. Sayidahmedov, N. S. (2003). Yangi pedagogik texnologiyalar. Toshkent: Kasbi-hunar. – B. 45-52.
3. Passov, E. I. (1989). Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению. Москва: Русский язык. – С. 67-84.
4. Lerner, I. Ya. (1974). Проблемное обучение. Москва: Знание. – С. 32-48.
5. Scrivener, J. (2011). Learning Teaching: The Essential Guide to English Language Teaching. Macmillan Education. – Pp. 312-325.
6. Yo'ldoshev, J. G., & Usmonov, S. A. (2004). Pedagogik texnologiya asoslari. Toshkent: O'qituvchi. – B. 88-102.
7. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge University Press. – Pp. 154-170.
8. Zimnyaya, I. A. (2004). Педагогическая психология. Москва: Логос. – С. 215-230.
9. Jalolov, J. J. (2012). Chet til o'qitish metodikasi. Toshkent: O'qituvchi. – B. 114-128.
10. Larsen-Freeman, D. (2000). Techniques and Principles in Language Teaching. Oxford University Press. – Pp. 121-135.